

PRAVDA A MÝTY O KORONAVIRU COVID-19 V ROZHOVORU S PRIMÁŘKOU KLINIKY INFEKČNÍCH, PARAZITÁRNÍCH A TROPICKÝCH NEMOCÍ NEMOCNICE NA BULOVCE

IMUNITA VĚTŠINY PACIENTŮ SI S KORONAVIREM PORADÍ SAMA

HANA ROHÁČOVÁ JE PŘEDNÍ ODBORNÍK NA INFEKCE A EPIDEMIE.

Klinika, jejíž je primářkou, je republikovým centrem pro případ epidemií. Právě na jejím oddělení se nyní nacházejí všichni tři první pacienti nakažení koronavirem.

TEXT ADÉLA KNAPOVÁ

Co je vlastně zač ten nový koronavirus COVID-19?

Není to poprvé, co se virus, který původně byl ve zvířecí říši, přenesl adaptací na člověka. Bylo to tak v případě SARS, což je také koronavirus. Ten neměl tak velký výskyt jako současný, ale zase měl mnohem horší průběh. Protože se nešířil tak lehce jako koronavirus COVID-19, podařilo se ho

zastavit. Poté byl další koronavirus MERS, ten má víc než třicetiprocentní úmrtnost, ale také se nešíří tak explozivně jako COVID-19. Dnes se vyskytuje převážně v oblasti Arabského poloostrova, občas tam jsou izolované případy. A také se může šířit z člověka na člověka.

Koronaviry se běžně z člověka na člověka nešíří?

Ne. Proto nás na konci loňského roku nový koronavirus, označovaný jako SARS 2, oficiálně COVID-19, překvapil. Tento koronavirus pochází z přírodní říše – jako již zmíněný SARS nebo MERS. Jeho rezervoárem jsou pravděpodobně netopýři, kteří v sobě nosí celou řadu koronavirů – je třeba si uvědomit, že mezi zvířaty je opravdu hodně koronavirů,

ale protože se nepřenášejí na člověka a přímo ho neohrožují, tak nás to nezajímá.

A pak najednou nějaký zmutuje a přeskočí na člověka?

Ne, mezi netopýři a člověkem existuje několik mezipřehledů. A právě u nich došlo k adaptaci na lidský organismus. Pravděpodobně v místech, kde se shromažďují zvířata – ať již živá, nebo i mrtvá.

„COVID-19 je podobný jako chřipka, jeho průběh je navíc většinou mnohem lehčí. Jenom během letošní epidemie chřipky jsme měli v Česku několik set případů velmi těžkého průběhu a několik desítek úmrtí. A tohle nikoho nevzrušuje,“ říká primářka Hana Roháčová.

vá – určená ke spotřebě. Tam došlo k prvním přenosům na člověka. V současnosti je tedy tento koronavirus nejen přenosný z infikovaných zvířat na člověka, ale také z člověka na člověka. A jeho velkou nevýhodou je, že se šíří velice rychle a explozivně.

Co to konkrétně znamená?

Nakažený člověk, aniž o své nákaze mnohdy ví, nakazí hodně lidí kolem sebe. Jde o kapénkovou infekci. Na druhou stranu se ale

na všech kontinentech. Snad vyjma Antarktidu.

Přesto říkáte, že není důvod k panice.

Jeho velkou výhodou – to myslím v uvozovkách – je, že přes osmdesát procent případů probíhá lehce a řada lidí vůbec neví, že ho má. Prodělají onemocnění a uzdraví se sami. I proto zřejmě došlo k tak rychlému šíření. Pohlížíme na koronavirus jako na infekční onemocnění celosvětového dosahu, ale těžší případy nedosahují ani dvaceti procent. A velmi záleží na stavu nakaženého ve chvíli, kdy se s virem setkal. Komplikace a ohrožení může znamenat pro člověka buď s vysokým věkem, nebo pro toho, kdo má nějaké vážné onemocnění, především onemocnění plicní, srdeční, onkologické... V těchto skupinách je riziko úmrtnosti logicky větší, ale jinak je zhruba dvě a půl procenta.

Opravdu se COVID-19 chová podobně jako chřipka? Nejen Světová zdravotnická organizace uvádí, že není důvod panikařit, že i když se virus rozšíří všude, dopady budou pravděpodobně menší než u chřipky.

Přesně tak. Nejenže je COVID-19 podobný jako chřipka, jeho průběh je navíc většinou mnohem lehčí. Jenom během letošní epidemie chřipky jsme měli v Česku několik set případů velmi těžkého průběhu a několik desítek úmrtí. A tohle nikoho nevzrušuje. A i když vakcína je, tak proočkovanost naší populace je hanebně nízká. Já tvrdím – mimo jiné i proto, že nevíme, jak se bude virus dál chovat a jestli tu příští rok bude, nebo už ne –, že by se lidé měli proti chřipce očkovat. Jednak dostat chřipku, a navíc případně tenhle virus naráz by nebylo úplně nejlepší. A pak je to určitá jistota i pro naočkovaného člověka, být ne stoprocentní. Ale když má třesavku, horečky, je dušný a byl proti chřipce očkovan, bude to zřejmě něco jiného a dá se s tím dělat něco hned.

Takže není důvod vidět koronavirus apokalypticky jako konec lidstva?

Rozhodně ne. Velmi mě mrzí, že je mezi lidmi taková panika. Úplně zbytečná. Já to sice chápu, protože je to vyvoláváno různými poplašnými informacemi, které jsou dramatické, ale ty informace se nedrží faktů. S představou, že bychom

měli zavírat celá města, naprosto nesouhlasím.

Otázka je, k čemu by to bylo, když to neděláme kvůli chřipce.

Samozřejmě. Bohužel hodně lidí se na to nedokáže podívat logicky a rozumně. Dokonce se najdou tací, kteří nám píší a zlobí se na nás, že věc bagatelizujeme. Když budu citovat, tak třeba, že si z nich snad děláme srandu, když říkáme, ať se neděsí a nepanikaří.

Panika a strach jsou emoce, které často rozum a myšlení vypínají a ignorují.

My si přitom z nikoho srandu neděláme, nic nebagatelizujeme. Mrzí mě to, protože já a mí kolegové děláme naopak vše, co můžeme. Naši lékaři a sestry reagují profesionálně a vše zvládají, ale lidé asi čekají něco jiného. Ovšem když se budeme řídit tím, co se ukazuje různě v televizi – vždycky se vyberou nějaké zvlášť děsivé záběry –, zavládne tady naprosto zbytečně hrozná panika a zhroutí se hospodářství.

Máme první nakažené. Co až budou nakažených stovky?

Až to bude člověk stý, dvoustý nebo tisící – jestli jich kdy tisíc bude, což dnes nevíme – a těm li-

Lékař se ho pak zeptá, jestli cestoval někdy v nedávné době do zahraničí, kde je ohnisko koronaviru. Odpoví-li, že necestoval, poradí mu to, co běžně. Ležte, dostatečně pijte, případně si vezměte paralen či brufen a dejte tomu pár dní. Pak případně zavolejte, kdyby to nebylo lepší.

Mezi vámi odborníky zatím žádná panika nebo paranoia není? Přece jen jste v několika orgánech a komisích, jež kvůli koronaviru vznikly.

Neznamenala jsem žádné zvýšené emoce. Ono by to ani nebylo správné, v těchto případech je na místě věcnost a logika. Podívejte, já vlastně žiju s virem minimálně čtyřicet let. Tedy po pravdě každý z nás žije s virem přirozeně od narození, ale řekněme, že já díky své práci s nimi přicházím do styku výrazně víc a častěji, pohybuji se téměř nonstop v prostředí závažných infekcí a pořád jsem tady. Člověk má silný imunitní mechanismus, většinu problémů s virem zvládá naše tělo automaticky vyřešit samo.

Co mají lidé v souvislosti s koronavirem dělat jako prevenci?

POHLÍŽÍME NA KORONAVIRUS JAKO NA INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ CELOSVĚTOVÉHO DOSAHU, ALE TĚŽŠÍ PŘÍPADY NEDOSAHOJÍ ANI 20 %.

dem vlastně nic moc nebude, budou mít lehký průběh, osobně bych byla pro domácí izolaci a dodržovat pravidla, jaká doporučujeme pacientům s chřipkou. Buďte doma, nevycházejte, ať vám někdo přinese jídlo, případně léky, dodržujte klidový režim. Představa, že budeme hospitalizovat tisíce pacientů s příznaky lehké chřipky, je za mě špatně. Proč? My musíme, tak jak to děláme dosud, hospitalizovat pacienty, jejichž zdravotní stav to skutečně vyžaduje.

Když teď někdo bude mít kašel, rýmu, chřipku a začne mít strach, že má koronavirus, co má dělat?

Stejně jako u chřipky – tedy nechodit nikam do veřejných prostor. Zavolá svému praktickému lékaři a popíše mu, co ho bolí nebo trápí.

Rozhodně přestat kouřit. Když už ne napořád, což by bylo žádoucí, tak alespoň v tomto období. Kouřením si poškozují dýchací cesty a virus se tam pak uplatní mnohem rychleji. Měli by jíst pestrou stravu a dostatek vitamínů. A mýt si ruce mýdlem. Vlastně jsou to věci, co by měli dělat pořád. Tohle je v kostce recept na silnou imunitu – ta viru odolá snáz. Pokud už mají oslabenou imunitu, vyhybat se místům s velkou koncentrací lidí.

Všichni odborníci akcentují umývání rukou. Opravdu je to tak důležité?

Je to zásadní. COVID-19 je kapénková infekce, tudíž si automaticky jako první věc po příchodu domů umyju důkladně ruce, abych případně infekci neroznášela všude.

FOTO NGUYEN PHUONG THAO

uvádí, že kontakt musí být poměrně intenzivní, na vzdálenost menší než dva metry a minimálně po dobu čtvrt hodiny.

Jak se dá jeho šíření zastavit?

Dá se zpomalit, zastavit se ale s velkou pravděpodobností nedá, což odborníci dobře vědí. Izolovat celé země by nejen nebylo tak úplně možné, ale stejně by to nepomohlo, navíc dnes už je virus